

Учесници друштвеног дијалога под називом „**Култура приступачности у изградњи културе људских права – заједно до постизања циљева одрживог развоја за особе са инвалидитетом**“, који је у организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и у сарадњи са Популационим фондом УН (УНФПА) и Скупштином Града Крагујевца, одржан у просторијама Музеја „21. октобар“, 4. децембра 2023. године у Крагујевцу, постигли су:

САГЛАСНОСТ О ПОСТУПАЊИМА

Полазећи од Циљева за одрживи развој из Агенде 2030 Уједињених нација и примене Конвенције о правима особама са инвалидитетом, сви учесници друштвеног дијалога сагласни су да је за потпуну социјалну инклузију и **остваривање културних права особа са инвалидитетом неопходно**: изградити приступачно окружење у свим јединицама локалне самоуправе, успоставити снажнији однос партнерства између државних и локалних институција и установа културе у адекватној примени постојећих стандарда приступачности, успостављање система финансирања који ће, између осталог, омогућити обезбеђивање техничких потреба, као и учешће организација цивилног друштва у проналажењу одрживих решења за друштвену и културну партиципацију особа са инвалидитетом.

Како би се обезбедио достојанствен живот без баријера, учесници друштвеног дијалога сагласни су да је неопходно **стратешко планирање развоја приступачности и позивају јединице локалне самоуправе** да анализирају постојеће стање и омогуће приступачност саобраћајне и урбанистичке инфраструктуре, јавних површина, доступност услуга јавних предузећа и садржаја установа културе, као и да планирају и повећају буџете одређене за ове намене. У том циљу апелује се на што брже уклањање постојећих архитектонских, физичких, технолошких, комуникационо-информационих препрека, укључујући препреке за лица која имају потешкоће са видом, слухом, ходом или пењањем уз степенице у библиотекама, позориштима, музејима и галеријама са сталном поставком.

Учесници дијалога **позивају јединице локалне самоуправе које немају формиране Савете за унапређење положаја особа са инвалидитетом, да исто учине у најкраћем могућем року**, при чему ће се омогућити равноправно учешће представника организација цивилног друштва које се баве особама са инвалидитетом. Јединице локалне самоуправе које имају формиране Савете позивају се да у сарадњи са представницима свих релевантних актера додатно повежу представнике секретаријата, служби, управа и других институција локалне самоуправе и установа културе са организацијама цивилног друштва и изврше ревизију приступачности објеката за јавно коришћење, како везано за реконструкцију и адаптацију, тако и у вези са планирањем нових објеката и простора.

Учесници дијалога сагласни су да је **потребно организовати едукације** за осниваче установа културе, њихов управљачки кадар и запослене у решавању постојећих изазова у примени стандарда који дефинишу обавезне техничке мере и услове за планирање, пројектовање и изградњу/реконструкцију објеката како би осигурали несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом и другим лицима. Нарочиту пажњу посветити едукацији за примену *Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама с инвалидитетом, деци и старим особама и Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом.*

У циљу **остваривање права на информисање особа са инвалидитетом**, учесници друштвеног дијалога позивају представнике јединица локалне самоуправе и установа културе да предузму мере како би несметано примали информације које су намењене јавности, у примереном облику и применом одговарајуће технологије, укључујући дигиталну укљученост особа са инвалидитетом (нпр. дигиталне приступачности садржаја веб страница, креирање презентација и апликација за мобилне телефоне).

Учесници дијалога позивају на доступност информација у вези са могућностима добијања **финансијске подршке за пројекте** у области инклузије особа са инвалидитетом (нпр. конкурсе министарстава на којима се суфинансирају пројекти).

Учесници друштвеног дијалога позивају на друштвену одговорност, социјално укључивање свих чланова заједнице и изражавају спремност да у оквиру својих активности омогуће већу видљивост и **приступачност докумената, информација и других садржаја, укључујући са својих сајтова за особе са инвалидитетом.**

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог прихвата да у сарадњи за другим државним органима покрене иницијативу за израду/дораду **Мапе приступачности установа културе за особе са инвалидитетом.**

Министарство за људска и мањинска права
и друштвени дијалог